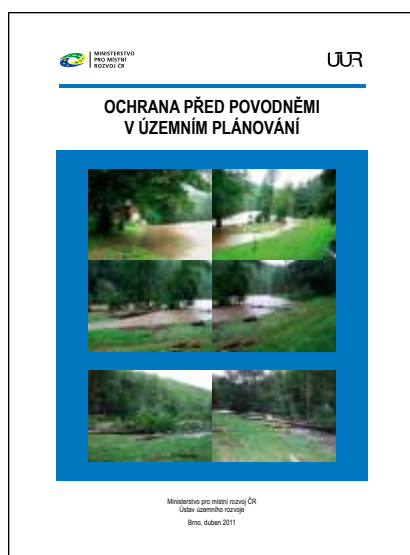

OCHRANA PŘED POVODNĚMI V ÚZEMNÍM PLÁNOVÁNÍ

Autorský kolektiv sestavený z pracovníků Odboru územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR ČR) a Ústavu územního rozvoje (ÚÚR) zpracoval metodickou příručku s titulem totožným s názvem tohoto příspěvku – Ochrana před povodněmi v územním plánování. Jedná se už o třetí aktualizované vydání této pomůcky určené zejména úřadům územního plánování, ale své uplatnění může najít i u vodoprávních úřadů. S příručkou je možné se seznámit na webových stránkách ÚÚR, následující cestou: www.uur.cz → publikační činnost → publikační činnost a knihovna → metodické příručky a publikační materiál → 2011 → Ochrana před povodněmi v územním plánování.

Pro lepší orientaci může posloužit i titulní stránka metodické příručky, která se pracovně nazývá „povodňovým letákem“.

Titulní stránka metodické příručky

Pro zpracování třetího vydání letáku byly důležité jednak změny v právních předpisech, jednak schválení strategických dokumentů České republiky vládou. V roce 2007 vstoupil v platnost **zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)**, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2010 byl významně novelizován **zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)**, ve znění pozdějších předpisů. Ze strategických dokumentů je důležité uvést schválení **Plánu hlavních povodí České republiky** v roce 2007. V roce 2009 byl schválen

celostátní dokument územního plánování **Politika územního rozvoje ČR 2008**. V závěru roku 2009 byly zastupitelstvy jednotlivých krajů schváleny **plány oblastí povodí** – jedná se o povodí: Horního a středního Labe, Horní Vltavy, Berounky, Dolní Vltavy, Ohře a Dolního Labe, Odry, Moravy a Dyje.

V metodické příručce jsou uvedena vybraná ustanovení stavebního zákona vztahující se zejména k územnímu plánování se zaměřením na využití území. Stavební zákon tuto problematiku pojímá komplexně, neobsahuje sice speciální paragrafy zahrnující ochranu před povodněmi, ale požadavky na ochranu území jsou v něm obsaženy. Tyto informace při seznámení se s tímto letákem uživatel snad i uvítá. Obdobný výběr nejdůležitějších paragrafů souvisejících s ochranou před povodněmi byl zvolen pro tento leták i u vodního zákona.

Jedna z kapitol je věnována **nástrojům územního plánování**, které stanovují využití území i s ohledem na ochranu před povodněmi. Stěžejním zdrojem informací pro územně plánovací činnost jsou **územně analytické podklady**. Ty se pořizují pro celé území České republiky ve dvojí podrobnosti, a to pro správní území všech obcí s rozšířenou působností a pro správní území všech krajů. Územně analytické podklady jsou průběžně aktualizovány. Strategickým nástrojem územního plánování je **politika územního rozvoje**, která určuje ve stanoveném období požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, příhraničních a mezinárodních souvislostech. Dokument pořizuje MMR ČR a je závazný pro pořizování a vydání **územně plánovací dokumentace, tj. zásad územního rozvoje územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území**. Každé čtyři roky MMR ČR zpracovává ve spolupráci s ostatními ministerstvy, jinými ústředními správními úřady a kraji zprávu o uplatňování politiky územního rozvoje. Ochrana před povodněmi je následně podrobněji obsažena v zásadách územního rozvoje a v územních plánech.

V navazujícím textu příručky jsou stručně popsány oborové dokumenty vztahující se k vodní politice. Jak již bylo výše

uvedeno, jedná se o **Plán hlavních povodí České republiky a Plány oblastí povodí**. U obou dokumentů jde o statí vztahující se k problematice ochrany před povodněmi. Doplněním povodňové ochrany jsou opatření v krajině, kde důležitou roli sehrávají pozemkové úpravy se svým plánem společných zařízení. Tato zařízení podrobněji navrhuje, a následně realizují protierozní a vodohospodářská opatření.

Uvedena je i součinnost orgánů veřejné správy, což jsou zejména úřady územního plánování, stavební úřady a úřady vodoprávní. Nezastupitelná je i úloha obce ve svém správním území, která má navrhovat a realizovat opatření na ochranu před povodněmi. Nelze opominout ani vhodné zemědělské využívání krajiny, tedy vlastní způsob obhospodařování půdy.

Závěrečné doplnění spočívá v seznamu dokumentů včetně jejich zveřejnění na internetu a dále je uveden přehled vybraných souvisejících předpisů.

U živelních pohrom, mezi které povodně patří, lze konstatovat, že může nastat situace, kdy na ni nejsme dobře připraveni. Přesto už z období od roku 1997 zkušenosti jsou. Je nutné se i nadále snažit o ochranu majetku, tedy i půdy. Prioritní musí ovšem být ochrana životů lidí, což úzce souvisí především se zastavěným územím měst a obcí. Každý vlastník nebo uživatel nemovitosti, zejména v blízkosti vodního toku, by měl činit potřebná preventivní opatření k ochraně před škodlivými účinky povodní. Záplavová území, ať již administrativně určená nebo známá v rámci větší přirozené povodně, by měla být respektována a měla by umožňovat převedení průtoku, který v případě povodní má, jak víme, destruktivní charakter. Trendem pro tato území je omezení výstavby, ale dle mého názoru by mělo nastat i postupné odstraňování těch staveb, které povodňovému průtoku brání.

Ing. Marie Polešáková, Ph.D.
Ústav územního rozvoje